

LÆRERVEJLEDNING

GRAFIK, DESIGN & TRYKKEMETODER

BILLEDKUNST, 5.-7. KLASSE

1

Kontakt virksomheden

Se guide på side 2

2

Gennemfør undervisningsforløb

Se lektionsplan

PÅ SKOLEN

PÅ
VIRKSOMHEDEN

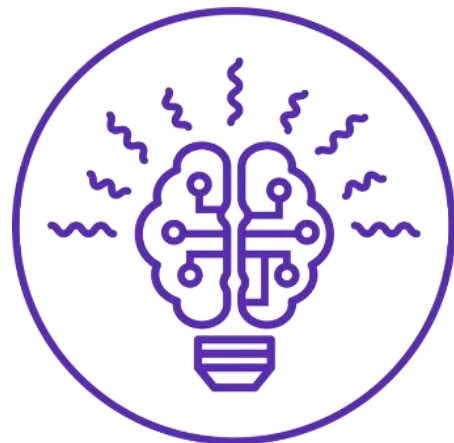
PÅ SKOLEN

3

Send afslutningsmail til virksomheden med
kopi til kontakt@aabenvirksomhed.dk

INDHOLD

Guide til samtalen med virksomheden.....	2
Baggrundsmaterialer	3
Fælles mål og synlige mål.....	6
Arbejds miljø, overenskomster, forsikringer og lignende	7
Hvad er Åben Virksomhed?.....	9

Materialet er udviklet af:
Anne-Katrine Ahrenkiel Munch, billedkunstlærer
og Åben Virksomhed

Guide til samtalen med virksomheden

1. Undersøg forløbets længde, og find et ønsket tidsrum for besøg på virksomheden.
2. Tjek virksomhedens hjemmeside for at orientere dig om, hvad virksomheden laver.
3. Kontakt virksomhedens kontaktperson og koordiner forventninger til forløbet, herunder:
 - Aftal en dato for besøget.
 - Hvor mange elever deltager?
 - Hvornår og hvor mødes I?
 - Hvem tager imod jer, når I kommer?
 - Er der specielle krav til påklædningen, og er der regler, som eleverne bør kende til?
 - Er der specielle begreber, eleverne skal kende, når de kommer? Hvis ja, spørg efter en liste med disse.
 - Aftal gerne en rollefordeling under besøget, f.eks. at det er virksomhedsrepræsentanten, der som hovedregel fører ordet, men at du som lærer supplerer og agerer som medlærer.
 - Bekræft programmet og tal evt. om, hvilke tryk og maskiner eleverne skal se. Eleverne har deres eget briktryk med, som de vil spørge dig til råds om. Du skal give dem feedback og fortælle om højtryksmetoden som trykkemetoder generelt. Derudover vil de også spørge ind til forskellige trykmetoder, og om du har nogle råd til, når de skal arbejde med linoleumstryk hjemme på skolen.
4. Aftal eventuelt en opfølgning tættere på besøgsdatoen.

Baggrundsmaterialer

I undervisningsforløbet ”Grafik, design og trykkemetoder” til 5.–7. klasse skal eleverne lære om trykkeprocesser, grafiske metoder og farveblandinger. Eleverne skal som en del af forløbet på virksomhedsbesøg på et trykkeri, som arbejder med tryk og grafisk design. Undervisningsforløbet er opbygget således, at eleverne undervises i trykketeknikker og farvelære hjemme i klassen, og derefter skal de ud og se, hvordan det bruges ude på et trykkeri. Efter besøget skal eleverne arbejde videre med tryk hjemme på skolen og bruge den viden om trykketeknikker, de har fået fra briktryk og virksomhedsbesøget, til at lave linoleumstryk.

I forløbet skal eleverne arbejde med to forskellige former for tryk. I første del af forløbet arbejdes der med briktryk. Til dette tryk skal eleverne medbringe en-to tomme mælkekartoner hver.

Baggrund til de enkelte lektioner

Lektion 1 og 2

Grafiske metoder:

Højtryk: Trykfarven ligger på forhøjninger i pladen. *Fx.: Træsnit, linoleumstryk og kartoffeltryk*

Dybtryk: Trykfarven ligger i fordybninger i pladen. *Fx.: Kobberstik, ætsning, koldnålsradering.*

Plantryk: Trykpladen er i ét plan. Trykket er hverken forhøjet eller fordybet, men den bearbejdes med olie og vand på en måde, så man kan styre, hvilke områder der afsætter trykket. *Fx: Litografi og offset-tryk*

Farvelære:

Når CMYK-farver (Cyan, Magenta, Yellow og Key) kombineres, kan man gengive farvebilleder og mange farvetoner. Dette er et farveblandingssystem, som trykkerierne benytter sig af, når de f.eks. skal trykke print på hæfter, billeder og på T-shirts. Hvis du ønsker, at eleverne skal arbejde yderligere med farvelære, kan du finde materiale fra vores forløb ”Lys og Farver” til billedkunst ved at klikke på de to links:

- [Lærervejledning til Lys & Farver, billedkunst](#)
- [Elevark til Lys & Farver, billedkunst](#)

Baggrundsviden til billederne af kunstneren Malene Landgreen:

- Der anvendes enkle, geometrisklignende former, som indgår i en helhed, hvor de i samspil med brugen af farver, bibringer balance og bevægelse i billedet.
- Den enkelte farve og form i overlappene med de øvrige farver/former indgår i endnu nye konstellationer.

- Del og helhed er et tema i billederne.
- Billederne er lavet i flere ”lag” eller af flere omgange med samme figurer. Dette er vigtigt at komme ind på, da eleverne netop selv skal arbejde med det i forløbet og også vil se noget tilsvarende på trykkeriet.

Baggrundsviden om briktrykket:

- Briktryk er en simpel trykmetode, som hører under højtryk.
- Trykmetoden kan minde om stempeltryk, som eleverne måske har prøvet i form af kartoffeltryk.
- I dette forløb ligger brikkerne ”fast” i den valgte formation, og papiret lægges herefter over, og der trykkes.
- I briktrykket arbejdes der med at skabe et grafisk udtryk ved brug af simple former, som indgår i et samspil. Eleverne skal arbejde med komposition af figurerne, så de tilsammen danner en harmoni, mønster, rytme, balance.
- Briktrykket skal laves i tre lag, hvilket medfører, at der opstår nye figurer, skabt af overlappene mellem lagene.

Lektion 5 og 6

Baggrundsviden om linoleumstrykket:

- Teknikken hører til under højtryk. Det er pladens højtliggende partier, der afsætter trykfarven på papiret, ligesom med et stempel, mens de bortskårne områder forbliver hvide eller ufarvede i trykket.
- Ved linoleumstryk er det *fladen*, der arbejdes med, og i mindre grad *stregen*. Måske kender eleverne til det ud fra deres erfaringer med tegning.
- Der skal tages højde for den spejlvending, der sker ved tryk.
- Ikke alle områder behøver at skæres lige dybt. Det kan give liv til billedet, at der er områder, hvor små stænk eller streger fra pladen skinner igennem.
- Det er begrænset, hvor mange elever der kan være i gang med at trykke på samme tid. Det kan være en god idé at lave fire-fem trykstationer.

Fælles mål og synlige mål

Forløbet bidrager til følgende Fælles Mål i Billedkunst efter 6. klasse

Kompetenceområder og kompetencemål	Færdigheds-/vidensområder og mål 	
Billedfremstilling Eleven kan eksperimentere med og udtrykke sig i billeder med vægt på tematisering	Maleri og collage	
	Eleven kan anvende farvernes virkemidler.	Eleven har viden om farvelære
	Eleven kan arbejde eksperimenterende med komposition, materialer og teknikker	Eleven har viden om komposition, materialer og teknikker.
	Tegning og grafik	
	Eleven kan anvende forskellige grafiske metoder	Eleven har viden om grafiske metoder
Billedanalyse Eleven kan analysere og vurdere billeders anvendelse inden for forskellige kultur- og fagområder	Billedgenre	
	Eleven kan samtale om billeders opbygning og indhold.	Eleven kan beskrive forskelle og ligheder på forskellige kulturer og fagområders billedudtryk.
Billedkommunikation Eleven kan kommunikere gennem billeder.	Billedkomposition	
	Eleven kan analysere balance og rytme i billedudtryk.	Eleven har viden om balance og rytme i billedudtryk.

Forløbet bidrager til følgende Fælles Mål i Uddannelse og job efter 6. klasse:

Kompetenceområder og kompetencemål	Færdigheds-/vidensområder og mål	
Personlige valg Eleven kan beskrive sammenhænge mellem personlige mål og uddannelse og job	Mine muligheder	
	Eleven kan beskrive forskellige menneskers karriereforløb	Eleven har viden om variation af karriereforløb

Fra uddannelse til job Eleven kan beskrive sammenhæng mellem uddannelser og job	Fra uddannelse til job	
	Eleven kan beskrive sammenhæng mellem skolegang og senere uddannelse og job	Eleven har viden om krav i forskellige uddannelser og job
	Uddannelse og jobkendskab	
	Eleven kan beskrive uddannelser og job inden for brancheområder	Eleven har viden om uddannelser, job og brancher

Gennem forløbet møder eleverne personer, der arbejder med forskellige trykkemetoder, grafik og farveblandinger. Eleverne vil derfor stifte bekendtskab med mulige uddannelsesbaggrunde og karriereveje indenfor den grafiske branche. Når eleverne møder medarbejderne og hører om deres uddannelser, bidrager forløbet også til det timeløse fag Uddannelse og Job, som skal ind i undervisningen på alle klassetrin.

Synlige mål

Når forløbet er gennemført:

- Kender jeg forskellige former for grafiske metoder (dybtryk, højtryk, plantryk)
- Har jeg viden om forskellige trykkemetoder og om, hvordan de udføres
- Kan jeg lave et tydeligt linoleumstryk
- Kan jeg lave et briktryk, hvor der indgår flere farver
- Kan jeg give feedback til min makker under trykkeprocessen
- Kan jeg korrigere fejl i min egen trykkeproces
- Kan jeg blande forskellige farver med formålet om at skabe en ny farve

Arbejds miljø, overenskomster, forsikringer og lignende

- Når undervisningen flyttes ud på en virksomhed, gælder der de samme regler for eleverne, som når de er på skolen, og det er skolen og lærerne, der har ansvaret for eleverne, når de er på virksomheden. Virksomhedsrepræsentanten hjælper læreren med at sikre, at eleverne kender reglerne på virksomheden, og at virksomhedsbesøget foregår sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

- At skolen har ansvaret i forbindelse med et virksomhedsbesøg, betyder i praksis, at det er læreren, der har ansvaret for eleverne samt pligt til at føre tilsyn med eleverne, når de opholder sig på virksomheden. Hvis der indgår praktiske øvelser i forbindelse med virksomhedsbesøget, sørger læreren for, i samarbejde med virksomhedsrepræsentanten, at eleverne får tilstrækkelig oplæring og instruktion i at udføre de praktiske øvelser sikkert og forsvarligt.
- Det bemærkes, at skolen og læreren har en skærpet tilsynsforpligtelse, når undervisningen foregår i lokaler og på steder, som rummer særlige risikomomenter, eller hvis der er givet særlige sikkerhedsforskrifter eller lignende.
- Læs vejledningen her: [Åben Skole - Virksomhedsbesøget](#).

Hvad er Åben Virksomhed?

Åben Virksomhed bygger bro mellem skoler og virksomheder, dels for at gøre undervisningen mere virkelighedsnær, dels for at vise børn og unge nogle af de mange muligheder, der er i de danske virksomheder. Ved at samarbejde med en virksomhed om undervisningen, får eleverne et hands-on-indtryk af, hvordan det, de lærer i klassen, hver dag bruges i verden omkring dem.

Det giver eleverne en almen viden om det samfund, de indgår i. Derudover giver det måske nogle elever lyst til at lære mere om lige netop det fag, der arbejdes med, og måske engang vælge en uddannelse inden for området. Det er positivt for den enkelte elev, fordi de får viden om, hvilke muligheder der findes for dem i fremtiden.

Det er også positivt for virksomhederne, der efterspørger medarbejdere med kompetencer inden for it, teknologi og naturvidenskab. Virksomhederne stiller sig også til rådighed, fordi de ved at indgå i undervisningen kan være med til at give børn og unge en faglig begejstring for netop deres eget fag.

God fornøjelse med forløbet og tak, fordi I vil være med til at bygge bro mellem skolerne og virksomhederne og løfte en vigtig fælles opgave – nemlig at styrke børns kompetencer indenfor it, teknologi og naturvidenskab.

VELKOMMEN!